

OSNOVNA ŠOLA KARLA DESTOVNIKA- KAJUHA ŠOŠTANJ
Koroška cesta 7, 3325 Šoštanj

MLADI RAZISKOVALCI ZA RAZVOJ SAŠA REGIJE

RAZISKOVALNA NALOGA:
**NARAVNI PUSTNI KOSTUMI: USTVARJANJE IZ NARAVNIH
MATERIALOV ZA BOLJŠI SVET**
Tematsko področje: ETNOLOGIJA

Avtorice:
Neža Beg, 7. razred
Monika Dermol, 7. razred
Jona Zupanc, 7. razred

Mentorica:
mag. prof. Lara Voler Goličnik

Šoštanj, 2025

Raziskovalna naloga je bila opravljena na OŠ Karla Destovnika - Kajuha Šoštanj.

Mentorica: mag. prof. Lara Voler Goličnik

Datum predavitve:

KLJUČNA DOKUMENTACIJSKA INFORMACIJA

| | |
|----|---|
| ŠD | OŠ Karla Destovnika-Kajuha, šolsko leto 2024/2025 |
| KG | etnologija/biologija/tehnika/kultura/običaji |
| AV | BEG, Neža / DERMOL, Monika/ ZUPANC, Jona |
| SA | VOLER GOLIČNIK, Lara |
| KZ | 3325 Šoštanj, Slovenija, Koroška cesta 7 |
| ZA | OŠ Karla Destovnika-Kajuha |
| LI | 2024 |
| IN | Naravni pustni kostumi: Ustvarjanje iz naravnih materialov za boljši svet |
| TD | Raziskovalna naloga |
| OP | XI, 44 str., 1 pregl., 12 sl., , 6 graf., 1 pril., 18 vir. |
| IJ | sl |
| JI | sl/en |
| AI | V zadnjem času je vse bolj onesnaženo okolje in se tudi zavedamo vpliva sintetičnih materialov na okolje. Pustni kostumi so del naše kulturne dediščine in so v preteklosti bili narejeni iz naravnih materialov, danes pa prevladujejo sintetični materiali, kot sta plastika in poliester, ki niso biorazgradljivi. Naša raziskava je preučevala vpliv uporabe naravnih materialov kot so bombaž, lan in reciklirani papir, da pozitivno vplivajo na zmanjšanje onesnaževanja tudi pri pustnih kostumih. Ugotovile smo, da so ti materiali bolj ekološki, saj zmanjšujejo količino odpadkov in ne onesnažujejo okolja. Anketiranci so večinoma izrazili pripravljenost, da bi v prihodnosti izbrali naravne materiale, če bi vedeli, da so bolj prijazni do okolja. Izdelale smo pustni kostum iz recikliranega kartona, da smo dokazale kako lahko z uporabo naravnih materialov ustvarimo privlačen in igriv pustni kostum, ki ne škodi okolju. Rezultati raziskave kažejo, da bi širša uporaba naravnih materialov pripomogla k boljšemu načinu življenja in pozitivnemu vplivu na okolje. |

KEY WORDS DOCUMENTATION

ND OŠ Karla Destovnika-Kajuha, school year 2024/2025

CX Ethnology/Biology/Technology/Culture/Traditions

AU BEG, Neža / DERMOL, Monika / ZUPANC, Jona

AA VOLER GOLIČNIK, Lara

PP 3325 Šoštanj, Slovenia, Koroška cesta 7

PB OŠ Karla Destovnika-Kajuha

PY 2024

TI Natural Carnival Costumes: Creating with Natural Materials for a Better World

DT Research Paper

NO XI, 44 p., 1 tab., 12 fig., 6 graf., 1 ann., 18 ref.

LA Slovenian

AL Slovenian/English

AB Recently, the environment has been increasingly polluted, and we are becoming more aware of the impact of synthetic materials on the environment. Carnival costumes are part of our cultural heritage, and in the past, they were made from natural materials. Today, synthetic materials like plastic and polyester, which are non-biodegradable, dominate. Our research studied the impact of using natural materials such as cotton, linen, and recycled paper to reduce pollution, even in carnival costumes. We found that these materials are more eco-friendly, as they reduce waste and do not pollute the environment. Survey respondents mostly expressed a willingness to choose natural materials in the future if they knew they were more environmentally friendly. We created a carnival costume from recycled cardboard to demonstrate how natural materials can be used to create an attractive and playful carnival costume that does not harm the environment. The research results indicate that the wider use of natural materials would contribute to a better way of life and have a positive environmental impact.

KAZALO VSEBINE

| | |
|--|----|
| 1 UVOD..... | 1 |
| 2 PREGLED OBJAV..... | 2 |
| 2.1 VPLIV SINTETČNIH MATERIAOV NA OKOLJE..... | 5 |
| 2.2 TRAJNOSTNI MATERIALI V MODI IN KOSTUMIH..... | 5 |
| 2.3 IZVEDENE RAZISKAVE..... | 7 |
| 3 METODE DELA..... | 8 |
| 4 REZULTATI..... | 12 |
| 4.1 REZULTATI ANKETE..... | 12 |
| 4.2 REZULTATI HIPOTEZ..... | 16 |
| 5 DISKUSIJA..... | 19 |
| 6 ZAKLJUČEK..... | 22 |
| 7 POVZETEK..... | 23 |
| 8 SUMMARY..... | 26 |
| 9 VIRI IN ZAKLJUČEK..... | 29 |
| ZAHVALA | |
| PRILOGA | |

KAZALO SLIK

| | |
|---|----|
| Slika 1: Pust nekoč (https://www.lendava-online.net/lendava-nekoc/kako-je-potekalo-pustovanje-nekoc-v-nasih-krajih/ ByV. H.torek, 21. februarja 2023)..... | 4 |
| Slika 2: Pustni kostumi za otroke za nepozabnega pusta (https://www.bimbo.si/pustni-kostumi-za-otroke-za-nepozabnega-pusta/)..... | 4 |
| Slika 3: Jürek in rabolj, Folklorna skupina Rožmarin Dolena (foto: Maja Glaser Bedenik) (https://www.rsg.si/2022/02/26/pust-cas-norcij-in-preganjanja-slabega/)..... | 6 |
| Slika 4: eko/bio bombaž (https://naturaland.si/blog/eko-bombaz/)..... | 8 |
| Slika 5: Juta (https://tekigvel.rs/juta/)..... | 9 |
| Slika 6: Filc (https://www.ursanina.si/volneni-filc-5-mm)..... | 9 |
| Slika 7: Pustni kostum barvice; Monika, Jona in Neža (foto: S. Zupanc)..... | 20 |

KAZALO GRAFOV IN TABEL

| | |
|--|----|
| Graf 1: Spol anketirancev | 12 |
| Graf 2: Starostna porazdelitev | 13 |
| Graf 3: Uporaba naravnih materialov pripomogla k zmanjšanju na okolje | 14 |
| Graf 4: Hipoteza 1 | 16 |
| Graf 5 : Hipoteza 2 | 17 |
| Graf 6: Hipoteza 3 | 17 |

| | |
|--|-----------|
| Tabela 1: Mnenje o trajnostnih materialih pri pustnih kostumih..... | 15 |
|--|-----------|

1 UVOD

Pustni kostumi so del naših tradicij, vendar mnogi niti ne pomislijo kakšen vpliv imajo na okolje, je pa res, da se skozi čas spreminjajo. V preteklosti so ljudje za pustne kostume uporabljali naravne materiale, kot so stara oblačila, živalske kože, seno in druge naravne materiale, ki so jih imeli na voljo. Dandanes pa so pustni kostumi v večini izdelani iz sintetičnih materialov, kot so plastika, poliester in umetni materiali. Ti materiali, so cenejši in predvsem dostopnejši, vendar povzročajo resne okoljske težave. Sintetični materiali se ne razgradijo, zato ostanejo v naravi zelo dolgo, s tem se nalagajo odpadki, ki onesnažujejo naše okolje. Pustni kostumi, ki so narejeni iz umetnih materialov zato prispevajo k onesnaženju, kar je zaskrbljujoče za naš planet (*Zeleni val, 2020*).

V zadnjih letih se vedno več ljudi zaveda in želi k uporabi trajnostnih in ekoloških materialov, saj si svet prizadeva zmanjšati vpliv na okolje in se prilagoditi podnebnim spremembam (Slovensko društvo za trajnostni razvoj, 2020). To se tudi vidi v industriji mode, kjer se vse pogostejše uporablja naravne in biorazgradljive materiale, kot so bombaž, juta, lan, filc, papir, itd. Ti materiali so okolju prijazni in se hitro razgradijo, kar pomeni, da prispevajo k manjšemu onesnaženju. Zato naravni materiali vedno bolj zamenjajo sintetične materiale, ki pripomorejo k zmanjšanju odpadkov in izboljšanju trajnosti pustnih kostumov (*Fashion Revolution, 2020*).

Cilj naše raziskave je ugotoviti, kako lahko uporaba naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov pripomore k trajnostnemu in ekološkemu življenju. Z raziskavo želimo ugotoviti, kateri materiali so najbolj primerni za izdelavo pustnih kostumov, kako uporaba teh materialov vpliva na zmanjšanje onesnaženja ter kako ozaveščanje o trajnostnih materialih vpliva na širšo skupino ljudi. Preučile bomo, kako bi lahko naravni materiali pripomogli k bolj trajnostnim pustnim običajem, ki so manj škodljivi za okolje in se bolj skladajo z naravo. Na ta način želimo prispevati k večji ozaveščenosti o tem, kako lahko z manjšim vplivom na okolje ohranimo te pomembne kulturne tradicije in hkrati poskrbimo za naš planet.

HIPOTEZE

H1: Pustni kostumi, narejeni iz naravnih materialov, povzročajo manj odpadkov in so ekološko bolj sprejemljivi kot tisti, narejeni iz sintetičnih materialov.

H2: Uporaba naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov spodbuja ozaveščenost o trajnostnem življenju.

H3: Kostumi iz naravnih materialov so lahko prav tako kreativni in privlačni kot tisti iz umetnih materialov.

2 PREGLED OBJAV

Pustni čas je šega oz. običaj, ki predstavlja most med zimo in pomladjo. Nekoč je veljalo, da traja od svetih treh kraljev do pustnega torka. Datum pusta se letno spreminja glede na datum velike noči. Čeprav ga pogosto povezujemo s prihodom pomladi, njegovo ime razkriva povsem drug pomen – pust oz. mednarodni izraz karneval namreč pomeni »pustiti meso«. Glavni pustni dan je pustni torek, pustno dogajanje pa se zaključi s pepelnico, ko se začne 40 dnevni post pred veliko nočjo. Za pusta si nadenemo različne maske – od tradicionalnih do takšnih, ki so odraz sodobnega družbenega življenja. S pustom so povezani različni običaji, pustni plesi, sprevodi pustnih mask, kratka zabava in bogato obložena miza s pustimi dobrotami.

Pustovanje je najstarejši ljudski običaj, ki je v zgodovini obstajal že pred krščanstvom. V Sloveniji je bil pust prvič omenjen pred 17. stoletjem. Zgodovinski viri pričajo, da je bilo pustovanje poznano že v starem Rimu, kjer so uporabljali grozljive maske, ki so si jih sami izdelali iz materialov, ki so jih imeli na voljo. Že takrat so izvajali obrede, saj so verjeli, da jim bodo pomagali pregnati slabe misli in zle duhove.

Sama zgodovina pustovanja priča o tem, da so ljudje uporabljali maske že odkar obstaja človeštvo. V kameni dobi so se moški maskirali, ko so odhajali na lov. Najdbe pričajo o

tem, da so se okoli 3000 let pred našim štetjem maskirali in si obraze zakrivali z obraznimi maskami, saj so se želeli zakrivati pred božanstvi in njihovimi nadnaravnimi močmi. Moški so si obraze zakrivali z živalskimi glavami. Svečeniki si si pri obredih zakrivali obraz tako, da so si naredili maske boginj. Že Pozejdonovi sužnji so bili maskirani v bike, Demetrine svečenice so imele na glavi konjske glave, spremljevalke Artmide pa so bile oblečene v medvede.

Rimski vojaki so v svoje kraje prinašali novosti in uvedli svoja praznovanja in čaščenja. V tem obdobju so našli maske iz žgane gline, ki so predstavljale favna, kar pomeni, da je imela maska človeški obraz, ki ji je iz ust videl dolg jezik, na glavi pa je imel kozja ušesa in dva rogova. Velikokrat so bili preoblečeni v živali, celo v prašiča.

S propadom rimskega imperija, tudi germanskim ljudstvom maskiranje ni bilo tuje, vendar se je običaj spremenil, saj so ljudi, ki so bili zamaskirani sprejemali kot nasilje nad človekom, zato so jih kaznovali. Goti so se šemili v živalske kože, ki pa so bile obrnjene, na glavi so nosili antropomorfne maske. S krščansko dobo, je maska izgubila na pomenu, saj se je bog približal podobi človeka. V času krščanstva je bilo maskiranje celo prepovedano, prepovedovali so predvsem živalske maske. V Italiji se je na pobudo vladarjev oblikoval karneval, med zgodovinskimi maskami so najbolj znane beneške maske.

Pustni kostumi so se skozi zgodovino različno spreminjali. Nekoč so bila pustna praznovanja preprostejša od danes. To se je odražalo tudi pri pustnih kostumih. Pustne maske in kostume so izdelovali doma iz materialov, ki so jih imeli na voljo. Velikokrat so uporabili stara oblačila, ki niso bila primerna za nošenje. Otroci so uporabili oblačila svojih staršev, obraze so si namazali s sajami. Uporabljali so materiale, ki so jim bili na voljo – stari žaklji, koruza, stara oblačila, seno, živalske kože.



Slika 1: Pust nekoč (<https://www.lendava-online.net/lendava-nekoc/kako-je-potekalo-pustovanje-nekoc-v-nasih-krajih/> ByV. H.torek, 21. februarja 2023).

Danes se je vse to spremenilo. Pustni kostumi so na voljo v številnih trgovinah, kjer si jih lahko uporabniki kupijo ali naročijo preko spleta. Ponudba je zelo velika. Želje otrok se skozi čas spreminjajo. V zadnjih letih so najbolj priljubljeni junaki risanih filmov, princeske ali kakšne živali.



Slika 2: Pustni kostumi za otroke za nepozabnega pusta (<https://www.bimbo.si/pustni-kostumi-za-otroke-za-nepozabnega-pusta>).

V preteklosti so pustni kostumi pogosto uporabljali sintetične materiale, kot so plastika, poliester in umetni materiali, ki so okolju škodljivi, saj se ne razgradijo in ustvarjajo ogromno odpadkov. Vse več ljudi postaja ozaveščenih o negativnih vplivih teh materialov, kar vodi k večjemu zanimanju za trajnostne alternative (*Zeleni val, 2020*).

2.1 VPLIV SINTETIČNIH MATERIALOV NA OKOLJE

Vpliv sintetičnih materialov na okolje je kompleksen in vključuje več faz življenjskega cikla, kot so proizvodnja, uporaba in odpadki. Ključni vplivi so:

- proizvodnja sintetičnih materialov,
- trajnost in dolga razgradnja,
- mikroplastika,
- onesnaženje vode in zraka med proizvodnjo,
- odpadki in odlagališča,
- alternativne rešitve.

Sintetični materiali so koristni zaradi svoje vzdržljivosti in nizkih stroškov, vendar njihov negativen vpliv na okolje zahteva premišljeno uporabo, izboljšanje recikliranja ter prehod na bolj trajnostne materiale, kadar je to mogoče. V sedanjem času se pri pustnih kostumih uporabljajo predvsem sintetični materiali, saj so cenejši in dostopnejši, medtem, ko v trgovinah težko zasledimo naravne pustne kostume. Z malo inovativnosti si lahko doma izdelamo naraven pustni kostum, ki pa je vsekakor okolju prijazen in lažje razgradljiv.

2.2 TRAJNOSTNI MATERIALI V MODI IN KOSTUMIH

Trajnostni materiali v modi in kostumografiji postajajo vedno bolj pomembni, saj si industrija prizadeva zmanjšati okoljski vpliv, ter podpreti etično proizvodnjo. Najpomembnejši trajnostni materiali so:

- naravna vlakna iz trajnostnih virov - konoplja, organski bombaž, lan, juta,
- regenerirana celulozna vlakna tencel,, modal, cupro,
- trajnostna volna in svila, organska volna, regenerirana svila,

- reciklirani materiali - recikliran poliester, recikliran najlon,
- biorazgradljive alternative plastiki,
- trajnostne sintetične tkanine,
- odgovorno barvanje in obdelava - uporaba naravnih barvil iz rastlin in mineralov npr. indigo, kurkuma, nizko energijske tehnike barvanja kot so barvni pigmenti na vodni osnovi,
- inovativni biomateriali - alge in morske trave, bakterijski usnjeni materiali.

V modi in kostumografiji se trajnostni materiali ne nanašajo zgolj na tekstil, temveč tudi na trajnostno obdelavo, krojenje ter minimiziranje odpadkov. Uporaba trajnostnih materialov je ključna za ustvarjanje lepih, funkcionalnih, a okolju prijaznih kosov.



Slika 3: Jürek in rabolj, Folklorna skupina Rožmarin Dolena (foto: Maja Glaser Bedenik) (<https://www.rsg.si/2022/02/26/pust-cas-norcij-in-preganjanja-slabega/>).

2.3 IZVEDENE RAZISKAVE

V zadnjih letih je bilo izvedenih kar nekaj raziskav na uporabo trajnostnih materialov v modi in kostumografiji. Te raziskave zajemajo različne vidike, kot so biorazgradljivost materialov, njihov vpliv na okolje, vpliv sintetičnih materialov ter trajnostne rešitve.

Trajnostna moda in trajnostni materiali so ugotovile, da naravni materiali, kot so bombaž, lan, juta, papir, volna, ter regenerirana vlakna (npr. Tencel) predstavljajo boljšo izbiro za okolje v primerjavi s sintetičnimi materiali (poliester, plastika), saj se hitro razgradijo in niso škodljivi za okolje. Ugotovitve so pokazale, da je uporaba teh materialov lahko del rešitve za zmanjšanje odpadkov in izboljšanje za okolje. Hkrati pa tudi estetsko privlačni in funkcionalni za kostume (*Zajc & Petek, 2021*).

Vpliv sintetičnih materialov na okolje so raziskave pokazale, da sintetični materiali, kot sta plastika, poliester, mikroplastika povzročajo škodo okolju. To onesnaženje se pojavi že med proizvodnjo, njihovo uporabo in tudi ko postanejo odpadki. Ti materiali se počasi razgrajujejo in zato prispevajo k večji onesnaženosti, saj se ne razgradijo enostavno, temveč ustvarjajo dolgoročne težave (*Sokolov, Kovačič, 2019*).

Uporaba naravnih materialov in recikliranje: analize so tudi pokazale, da uporaba recikliranih materialov in naravnih vlaken pomaga zmanjšati vpliv na okolje. Na primer, uporaba recikliranih materialov, kot so reciklirani poliester, zmanjša potrebo po novih virih ter omogoča zmanjšanje odpadkov (*Izo, 2020*).

Večja ozaveščenost o škodljivih učinkih sintetičnih materialov vodi v zanimanje za trajnostne rešitve, kar pomeni, da bi uporaba naravnih materialov lahko spodbudila večjo odgovornost za okolje (*Zeleni val, 2020*).

Prejšnje raziskave podpirajo našo hipotezo, da so naravni in reciklirani materiali boljši za okolje kot sintetični. Naravni materiali se lažje razgradijo in manj škodujejo naravi, kar pomaga ohranjati okolje.

3 METODE DELA

Raziskovalni problem, ki smo ga raziskovale, je bil: *Kako lahko ustvarjanje pustnih kostumov iz naravnih materialov pripomore k bolj trajnostnemu in ekološkemu svetu?*

Cilj raziskave je bil *ugotoviti, kako uporaba naravnih materialov v pustnih kostumih prispeva k trajnostnemu in ekološkemu življenjskemu slogu*. To vključuje:

1) Razumevanje kateri naravni materiali so najbolj primerni za izdelavo pustnih kostumov.

Raziskale smo, kateri naravni materiali so najbolj primerni za ustvarjanje pustnih kostumov in preučile lastnosti materialov, kot so bombaž, lan, papir, juta in drugi, ter ugotovile, kateri so najbolj dostopni, trpežni in estetsko primerni. Med najbolj pomembne smo vključile:

- ✓ **Bombaž:** naravni material, ki je biorazgradljiv in se najpogosteje uporablja v modi. Bombaž se hitro razgradi in nima velikega vpliva na škodljivega vpliva kot sintetični materiali, kot je poliester. (Slovensko društvo za trajnostni razvoj, 2020).



Slika 4: eko/bio bombaž (<https://naturaland.si/blog/eko-bombaz/>).

- ✓ **Juta:** vlakno je trajnostno, saj je obnovljivo in hitro rastoče. Juta je še posebej primerna za izdelavo tekstilnih elementov pustnih kostumov, kot so torbe, trakovi in drugi okrasni elementi. (Zeleni val, 2020).



Slika 5: Juta (<https://tekigvel.rs/juta/>).

- ✓ **Papir:** je material, ki je biorazgradljiv in omogoča ustvarjanje kostumov, ki se enostavno reciklirajo. Na primer, klobuki ali maske so lahko del kostuma, ki se po uporabi preprosto reciklira. (Fashion Revolution, 2020).
- ✓ **Volna:** je naraven material, ki je trajen, biorazgradljiv in je primeren za izdelavo kostumov, kot so plašči, kape in drugi kosi oblačil. (Zeleni val, 2020).
- ✓ **Filc** je naravni material, pridobljen iz volnenih vlaken, ki se z vlaženjem in pritiskom spremenijo v gosto, trdno tkanino. Uporablja za izdelavo oblačil, dodatkov in kostumov, ker je trpežen, prilagodljiv in topel. Je biorazgradljiv in okolju prijazen, saj ne vsebuje sintetičnih kemikalij (Zeleni val, 2020).



Slika 6: Filc (<https://www.ursanina.si/volneni-filc-5-mm>).

2) Analiza vpliva uporabe naravnih materialov na okolijski vpliv pustnih kostumov.

Proučile smo, kako uporaba naravnih materialov pomaga zmanjšati vpliv pustnih kostumov na okolje, vključno z manjšim količino odpadkov in bolj prijazno za naravo.

Vse kakor uporaba naravnih materialov v pustnih kostumih prispeva k zmanjšanju onesnaževanju okolja.

3) Kako ozaveščanja o naravnih materialih vpliva na širšo skupnost.

Proučile smo, kako ozaveščanje o uporabi naravnih materialov vpliva na širšo skupnost in s tem spodbudi navade in poveča odgovornost do okolja.

Načrtovanje raziskave: Za doseg te ciljev smo v raziskavi uporabile različne metode, kot so analiza literature, izdelava ankete, praktična izdelava kostumov in analiza rezultatov.

Najprej smo definirale raziskovalni problem in cilje, ki smo jih želele doseči. Načrtovanje je vključevalo izbiro raziskovalnih metod, kot so analiza literature, anketa ter praktična izdelava kostuma.

A. Analiza

literature:

Najprej smo se lotile pregled raziskav, študij in člankov, ki so že pisale ali imele vpliv na različne materiale na okolje in na uporabo naravnih materialov v modi. Preverile smo, ali obstajajo podobne raziskave, da bi bolje razumele, kakšen vpliv ima izbira materialov na okolje.

B. Izdelava

ankete:

Sestavile smo anketo, ki je preučevala navade ljudi pri izbiri materialov za pustne kostume. Vprašanja so se nanašala na uporabo naravnih materialov, prednosti ekoloških materialov ter pripravljenost na prehod k boljšemu okolju. Anketni vprašalnik je vseboval 12 vprašanj, na katere so odgovarjali različna populacija.

C. Izdelava pustnega kostuma:

Kot praktični del naše raziskave smo izdelale pustni kostum iz naravnega materiala-recikliranega kartona, da bi prikazale, kako kreativni in tudi okolju prijazni so lahko kostumi, izdelani iz teh materialov.

Materiali:

Naravni materiali za kostume: recikliran papir, karton, bombaž, lan, juta, itd.

Orodja za izdelavo kostumov: Škarje, lepilo, barve, markerji.

Zbiranje podatkov: Anketni vprašalniki, računalnik za analizo odgovorov v 1ka.

D. Analiza rezultatov:

Po anketi in izdelavi kostuma smo analizirale rezultate, preverile podobne projekte na to temo, in primerjale naše ugotovitve z obstoječo literaturo.

Čas raziskovanja:

- Iskanje literature in pregled: 1 teden.
- Izdelava ankete in zbiranje odgovorov: 2 tedna.
- Izdelava pustnega kostuma: 4 dni.
- Analiza rezultatov in pisanje poročila: 1 teden.

S to nalogo smo želele pokazati, kako uporaba naravnih materialov v pustnih kostumih pomaga večji trajnosti in manjši škodi okolju. Raziskava je vključevala tako teoretični del kot tudi praktičen del z izdelavo kostuma, kar pomaga lažje razumeti vpliv na okolje. Naša raziskava je pokazala, da so naravni materiali boljši za okolje kot sintetični in da bi njihova širša uporaba pomagala zmanjšati škodljive vplive na naravo ter spodbujala trajnostne navade v družbi.

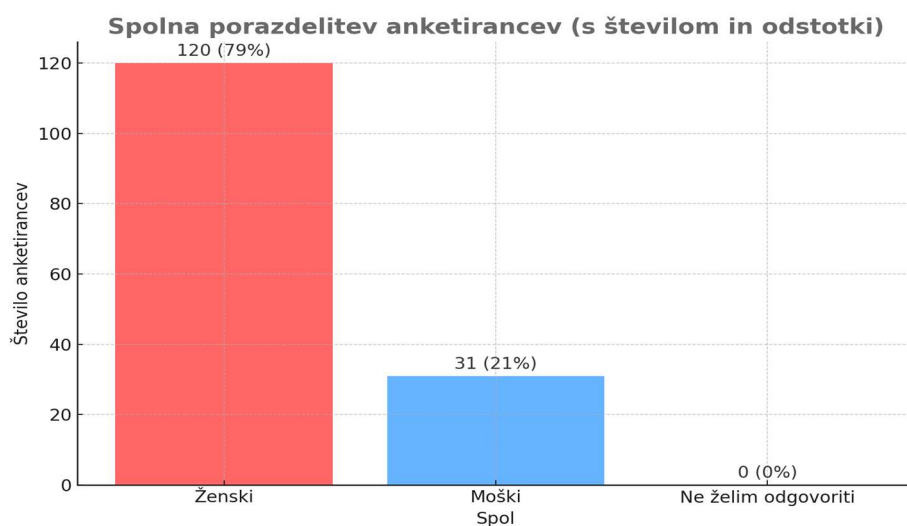
4 REZULTATI

4.1 REZULTATI ANKETE

V okviru raziskave pustni kostumi za boljši svet je bilo rešenih 180 anket, od teh je bilo 29 neveljavnih, ki smo jih izločile. Skupaj je bilo obdelanih 151 veljavnih odgovorov.

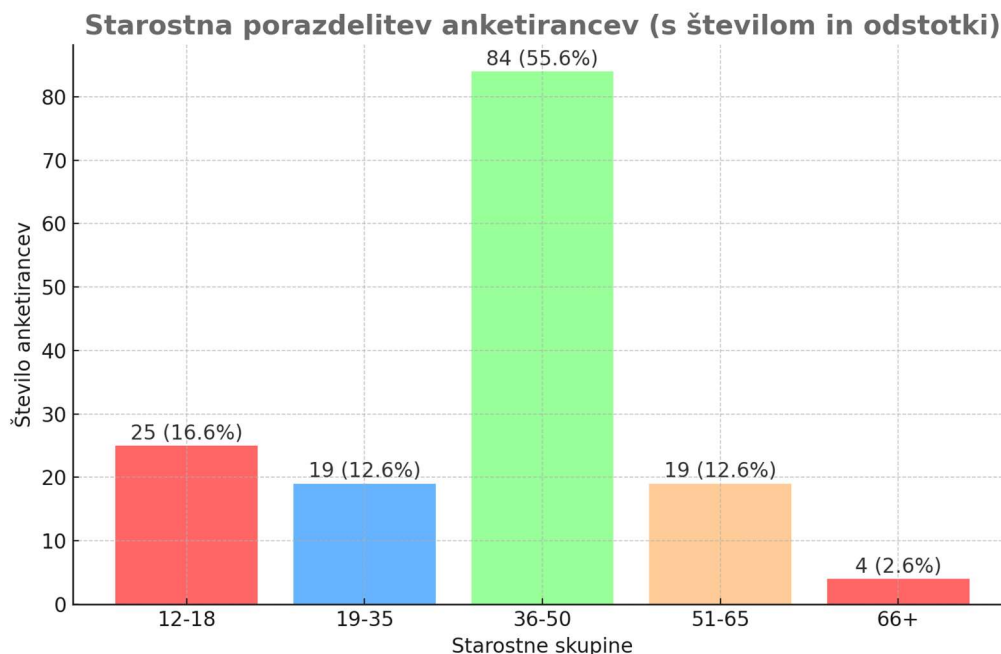
Naš namen ankete je bil preučiti, kako različni materiali vplivajo na okolje pri ustvarjanju pustnih kostumov in kako ljudje izbirajo materiale glede na okolje.

Anketiranci so bili predvsem ženske 120 (79%), moških je bilo 31 (21%).



Graf 1: Spol anketirancev.

Večina anketirancev spada v starostno skupino od 36 do 50 let (56%), naslednji so bili mladostniki in mladi (17% v starostni skupini 12-18 let), medtem ko so bili starejši (51-65 let) in najstarejši (66+) prisotni v manjšem številu.



Graf 2: Starostna porazdelitev

Kar 51% vprašanih praznuje pust vsako leto, 37% občasno, 10% redko in 2% nikoli.

Pri izbiri materialov za pustne kostume, so najpogosteje uporabljali sintetične materiale, saj jih je izbralo 60%, medtem ko so 45% anketirancev uporabili reciklirane materiale in 26% naravne materiale.

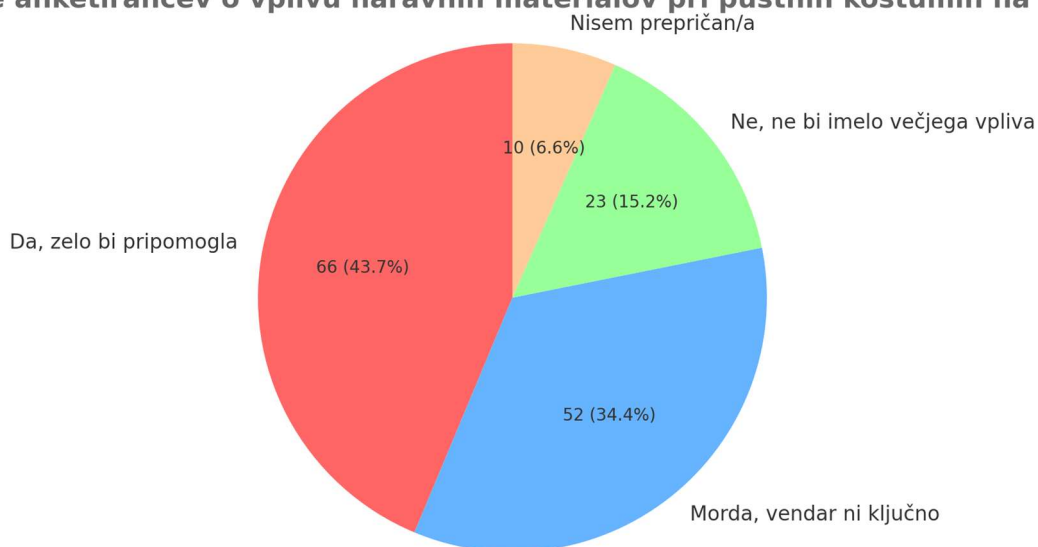
Pri vprašanju o pogostosti uporabe naravnih materialov je 23% anketirancev odgovorilo, da jih uporabljajo redno, 59% občasno, 18% pa nikoli. Uporaba naravnih materialov je manj pogosta, vendar še vedno prisotna.

Glede na različne naravne materiale je najpogosteje uporabljen bombaž (70%) nato sledi papir (40%), volno (33%) in filc (33%). Manj pogost je bila juta (20%), lan (13%), in drugi materiali.

Pri izbiri materiala za pustne kostume so anketiranci najpogosteje označili ceno (61%), udobje (60%) in estetski videz (42%) kot ključne dejavnike, pri čemer je trajnostni vidik, okolju prijaznost pa le 19% anketirancev.

Ali menite, da bi uporaba naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov pripomogla k zmanjšanju vpliva na okolje, je 44% odgovorilo, da bi to zelo pripomoglo, medtem ko 34% meni, da bi imelo to le nekaj vpliva. 15% jih je menilo, da uporaba naravnih materialov ne bi imela večjega vpliva na okolje.

Mnenje anketirancev o vplivu naravnih materialov pri pustnih kostumih na okolje



Graf 3: Uporaba naravnih materialov pripomogla k zmanjšanju na okolje.

67% anketirancev je odgovorilo, da bi v prihodnosti raje uporabljali naravne materiale, če bi vedeli, da so bolj prijazni do okolja, kar kaže na pozitivnost in pripravljenost za boljše okolje v prihodnosti.

Pri vprašanju, kako bi se počutili, če bi morali ustvariti pustni kostum iz naravnih materialov, je 59% anketirancev izrazilo navdušenje, da bi to preizkusili, medtem ko 28% meni, da bi bilo težko najti primerne materiale. Samo 1% anketirancev je izrazil raje uporabo sintetičnih materialov.

Ali bi morali ljudje bolj zavestno izbirati trajnostne materiale za pustne kostume, je 56% menilo, da je to pomembno za zaščito okolja, 34% pa, da ni najpomembnejša stvar. 8% jih meni, da pustni kostumi nimajo velikega vpliva na okolje.

Tabela 1: Mnenje o trajnostnih materialih pri pustnih kostumih

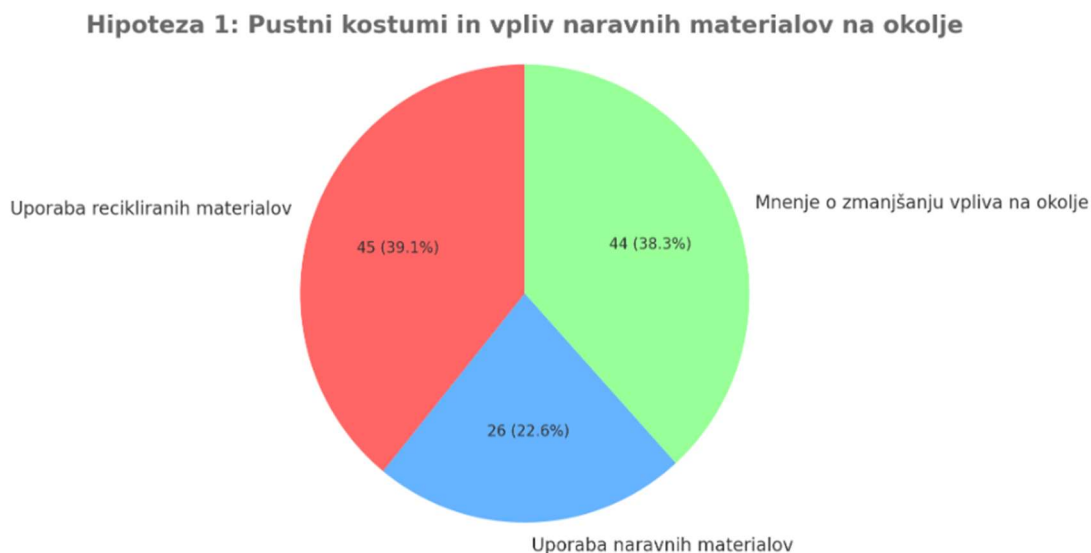
| Odgovor | Število anketirancev | Odstotek (%) |
|--|----------------------|--------------|
| Da, pomembno je za zaščito okolja | 84 | 56 |
| Morda, vendar ni najpomembnejša stvar | 51 | 34 |
| Ne, pustni kostumi nimajo velikega vpliva | 12 | 8 |
| Nisem prepričan/a | 4 | 3 |

Na vprašanje, kako pogosto menijo, da bi lahko ljudje uporabili naravne materiale v vsakdanjih oblačilih in kostumih, je 66% odgovorilo, da pogosto, 25% občasno, 9% redko in 1% nikoli.

4.2 REZULTATI HIPOTEZ

Hipoteza 1: Pustni kostumi, narejeni iz naravnih materialov, povzročajo manj odpadkov in so ekološko bolj sprejemljivi kot tisti, narejeni iz sintetičnih materialov.

45% anketirancev uporabili reciklirane materiale in 26% anketirancev uporablja naravne materiale za pustne kostume in 44% ljudi meni, da bi uporaba naravnih materialov pripomogla k zmanjšanju vpliva na okolje, zato je H1 potrjena, saj rezultati ankete kažejo, da so naravni materiali bolj sprejemljivi za okolje, zlasti zaradi njihove biorazgradljivosti in manjše škode, ki jo povzročajo sintetični materiali.

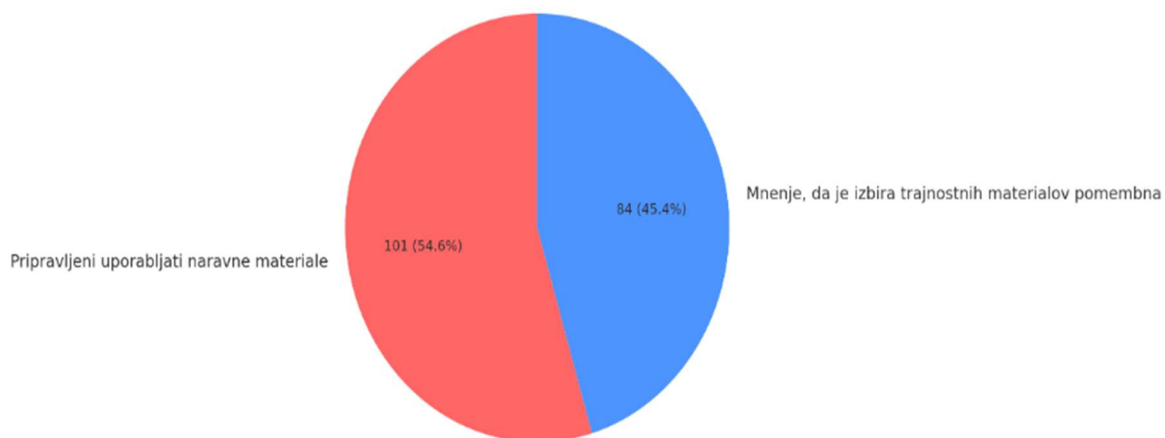


Graf 4: Hipoteza 1

Hipoteza 2: Uporaba naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov spodbuja ozaveščenost o trajnostnem življenju.

67% anketirancev je pripravljeno uporabljati naravne materiale v prihodnosti, če bi vedeli, da so bolj prijazni do okolja, kar kaže na povečano ozaveščenost in 56% vprašancev je mnenja, da je izbira trajnostnih materialov pomembna za zaščito okolja, zato je H2 potrjena, saj raziskava kaže, da uporaba naravnih materialov povečuje ozaveščenost o trajnostnem življenju, saj večina ljudi prepozna njihovo korist za okolje.

HIPOTEZA 2: Uporaba naravnih materialov in ozaveščenost o trajnostnem življenju

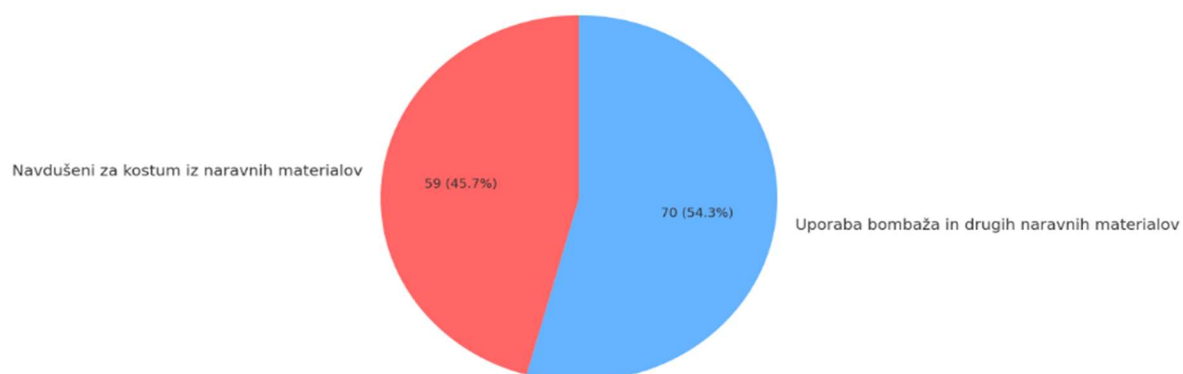


Graf 5 : Hipoteza 2

Hipoteza 3: Kostumi iz naravnih materialov so lahko prav tako kreativni in privlačni kot tisti iz umetnih materialov.

59% anketirancev bi bilo zelo navdušenih, da bi ustvarili pustni kostum iz naravnih materialov, kar nakazuje, da ti materiali omogočajo enako kreativnost in privlačnost kot sintetični materiali in kar 70% uporablja bombaž in tudi druge naravne materiale, zato je H3 potrjena, saj raziskava kaže, da so naravni materiali priljubljeni in lahko ustvarijo privlačne kostume.

Hipoteza 3: Kreativnost in privlačnost pustnih kostumov iz naravnih materialov



Graf 6: Hipoteza 3

Rezultati potrjujejo vse tri hipoteze, uporaba naravnih materialov zmanjšuje vpliv na okolje, povečuje ozaveščenost o čistem okolju in omogoča enako ustvarjalnost ter privlačnost kostumov kot tisti iz sintetičnih materialov. Vendar pa še vedno prevladuje uporaba sintetičnih materialov, ampak se večina anketirancev strinja, da bi uporaba naravnih materialov bolje vplivala na naše okolje, kar kaže na potencial za večjo uporabo naravnih materialov v prihodnosti.

5 DISKUSIJA

V naši raziskavi smo se osredotočile na uporabo naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov, saj smo želele raziskati, kako lahko to pomaga zmanjšati vpliv na okolje. Pustni kostumi so pomemben del slovenske tradicije, vendar mnogi ljudje pogosto pozabijo, da lahko materiali, ki jih uporabljajo, zelo vplivajo na naše okolje. Sintetični materiali, kot so plastika in poliester, se ne razgradijo hitro in ustvarjajo dolgoročne težave z onesnaževanjem.

Naša raziskava je pokazala, da se vedno več ljudi zaveda tega problema, vendar je uporaba naravnih materialov še vedno redka. Rezultati ankete kažejo, da so ljudje pripravljeni spremeniti svoje navade, če bi se zavedali, da so naravni materiali boljši za okolje.

Raziskava je pokazala, da je ozaveščenost o uporabi naravnih materialov pri pustnih kostumih prisotna, vendar še ne dovolj pogosta, da bi postali prevladujoči. Večina anketirancev prepoznava njihov pozitiven vpliv na okolje, kar 67% pa bi jih v prihodnosti uporabili. Kljub skrbi glede dostopnosti materialov potrebujejo anketiranci dodatne informacije. Vse tri hipoteze, ki smo jih postavile v začetku so bile potrjene – anketiranci so pripravljeni uporabljati naravne materiale, prepoznajo njihov vpliv na okolje in želijo več informacij ter dostopa do teh materialov.

Osredotočile smo se tudi, ali so kostumi iz naravnih materialov enako kreativni kot tisti iz sintetičnih materialov. Odločile smo se, da ustvarimo kostum v obliki barvic iz recikliranega kartona. To ni bil samo ekološki material, ampak smo želele pokazati, da so naravni materiali lahko zelo zabavni in kreativni.

Naš kostum je barvit, igriv in lep. Tako lahko zaščitimo okolje, hkrati pa izgleda super in zanimiv. Z uporabo recikliranega kartona smo želele prikazati, da lahko tudi z materiali, ki so pogosto odpadki, ustvarimo nekaj zanimivega, lepega, uporabnega in predvsem okolju prijaznega.

Upamo, da bi naše ideje navdušile otroke in mladostnike pri izdelavi kostumov iz naravnih materialov in da bi se pri tem zabavali. Za ta kostum smo se odločile, ker vse

zelo rade rišemo in ustvarjamo. Skrbimo za okolje brez plastike ter za boljši in čistejši svet. Rade bi, da čim več ljudi ozaveščenih o količini odpadkov, ki nastanejo zaradi sintetičnih kostumov.



Slika 7: Pustni kostum barvice; Monika, Jona in Neža (foto: S. Zupanc).

Pri raziskavi smo naletele tudi na nekaj težav. Ena največjih omejitev je bila, da smo se pri izdelavi našega pustnega kostuma osredotočile le na en material – recikliran karton. To nas je omejilo in ni omogočilo, da bi raziskale vse možnosti, ki jih ponujajo drugi naravni materiali. Če bi želele raziskavo še bolj poglobiti, bi lahko preizkusile tudi druge naravne materiale, kot so juta, lan, papir ali filc. Vsak od teh materialov ponuja različne prednosti, ki bi jih bilo zanimivo raziskati. Prav tako smo ugotovile, da dostopnost teh materialov še vedno ni tako enostavna kot sintetičnih, saj so naravni materiali včasih dražji in težje dostopni. Pomembno je tudi, da razumemo, da so pri anketah in raziskavah vedno prisotne omejitve, saj odgovori anketirancev temeljijo na njihovih željah in mnenjih, ne pa nujno na njihovem dejanskem ravnanju. Mnogi ljudje, ki v anketi obljubijo, da bodo uporabljali naravne materiale, se v resnici ne odločijo tako, ko pride do dejanske izbire. Zato je treba pri takšnih raziskavah upoštevati, da odgovori ne vedno odražajo resničnega vedenja.

Da bi v prihodnosti spodbudile več ljudi k uporabi naravnih materialov, bi lahko organizirale delavnice v šolah. Na teh delavnicah bi učenci izdelovali pustne kostume iz naravnih materialov, s čimer bi že mladi spoznali prednosti naravnih materialov in hkrati ustvarjali nekaj lepega. Pomembno je, da se zavedamo, da so otroci pogosto tisti, ki lahko najbolj vplivajo na spremembe v družbi, zato bi bilo smiselno začeti s šolami, kjer bi se otroci lahko naučili o vplivu materialov na okolje. Kasneje bi lahko podobne delavnice izvedli tudi v vrtcih, kjer bi se mlajši otroci že od začetka naučili, da so naravni materiali nekaj pomembnega in prijaznega do planeta.

Poleg tega bi lahko v šolah in na družbenih omrežjih širile znanje o tem, kako lahko vsak posameznik prispeva k bolj trajnostnemu svetu. Če bi učenci že v mladih letih spoznali, kako enostavno je ustvariti kostume iz naravnih materialov, bi to lahko postalo del njihovega vsakdana, ne le v času pusta, ampak tudi pri drugih priložnostih. To bi bilo zelo pomembno, saj bi se tako ustvarila nova generacija, ki bi bila bolj ozaveščena o pomenu trajnostnih materialov in o tem, kako lahko vsak posameznik pomaga varovati naš planet.

Za zaključek pa lahko rečemo, da smo z raziskavo dokazale, da je uporaba naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov lahko enako zabavna in kreativna kot uporaba sintetičnih materialov, vendar z veliko večjimi koristmi za okolje. S preprostimi spremembami, kot je uporaba recikliranega kartona ali bombaža, lahko naredimo velik korak k bolj trajnostnemu in ekološkemu svetu. Upamo, da bomo tudi mi, z našim raziskovalnim projektom, prispevale k temu, da bo uporaba naravnih materialov postala bolj razširjena in sprejeta kot dobra izbira za naš plan.

6 ZAKLJUČEK

Naša raziskava je pokazala, da lahko preproste spremembe pri izdelavi pustnih kostumov vplivajo na zmanjšanje onesnaževanja in spodbujajo trajnostni način življenja. Z raziskovanjem naravnih materialov, kot so reciklirani papir, bombaž, juta, lan, filc smo ugotovile, da so ti materiali enako kreativni in privlačni kot sintetični materiali, vendar veliko bolj prijazni do okolja. Naša raziskava je tudi razkrila, da se ljudje vedno bolj zavedajo vpliva, ki ga imajo sintetični materiali na naravo, in so pripravljeni prilagoditi svoje odločitve, če bi vedeli, da so naravni materiali bolj ekološki.

V raziskavi smo se odločile za izdelavo kostuma barvice iz recikliranega kartona, da bi pokazale, kako lahko iz naravnih materialov ustvarimo kreativne in zabavne kostume, ki hkrati zmanjšujejo količino odpadkov. Kostum je bil barvit in igriv, kar je dokaz, da naravni materiali niso samo okolju prijazni, ampak tudi na videz privlačni.

Kljub temu smo ugotovile tudi, da se še vedno precej ljudi odloča za sintetične materiale, saj so cenejši in lažje dostopni. Vendar pa so rezultati naše ankete pokazali, da večina anketirancev prepoznava prednosti naravnih materialov in bi v prihodnosti z veseljem uporabila te materiale, če bi vedeli, da so bolj ekološki. Zato bi bilo smiselno že v šolah začeti izvajati delavnice za izdelavo pustnih kostumov iz naravnih materialov. Tako bi učenci že v mladih letih spoznali, kako enostavno in zabavno je ustvariti nekaj ekološkega, kar bi jih spodbudilo k trajnostnemu razmišljanju in ravnanju tudi v prihodnosti.

V prihodnje bi lahko še bolj ozaveščali ljudi o tem, kako lahko z manjšimi spremembami v vsakdanjem življenju pripomoremo k večji skrbi za okolje. Na primer, s širjenjem ideje, da pustni kostumi, izdelani iz naravnih materialov, niso le lepši za okolje, ampak so tudi zabavni za ustvarjanje, bi lahko še več ljudi spodbudili k uporabi naravnih materialov.

Verjamemo, da bi z večjo ozaveščenostjo, ki smo jo pokazale v naši raziskavi, vedno več ljudi začelo sprejemati okolju prijazne odločitve, kar bo pomagalo ustvariti boljši in ekološki svet za vse nas.

7 POVZETEK

V zadnjih letih so vprašanja o čistem okolju postala vedno bolj aktualna, saj se vedno bolj zavedamo vpliva, ki ga imajo sintetični materiali na naš planet. Pustni kostumi, ki so pomemben del slovenske kulturne dediščine, so tradicionalno izdelani iz naravnih materialov, vendar pa se v sodobnem času vse pogosteje uporabljajo sintetični materiali, kot so plastika, poliester in drugi umetni materiali, ki niso biorazgradljivi. Ti materiali ostanejo v naravi več let, kar povzroča dolgoročno onesnaženje in ustvarjajo veliko odpadkov. Ljudje pa se še vedno pogosto odločajo za sintetične materiale, saj so cenovno ugodni in dostopnejši. Vendar pa se vse več ljudi zaveda negativnega vpliva teh materialov na okolje, zato je sedaj več zanimanja za okolju prijazne rešitve. Ta raziskava se osredotoča na analizo uporabe naravnih materialov pri izdelavi pustnih kostumov in na vpliv, ki ga ima njihova uporaba na zmanjšanje onesnaženja in spodbujanje okolju prijaznega načina življenja.

Pustni kostumi so že dolgo del naših tradicij in običajev. Zgodovinski viri pričajo, da so ljudje uporabljali maske in kostume že pred stoletji, da bi pregnali zle duhove in simbolizirali prehod iz zime v pomlad. V preteklosti so ljudje izdelovali kostumov iz naravnih materialov, kot so živalske kože, koruza, seno, bombaž in drugi naravni materiali, ki so jih imeli na voljo. Ta tradicija se je z vstopom sintetičnih materialov začela spreminjati, saj so ti postali dostopnejši in cenejši, hkrati pa so omogočili boljšo trpežnost kostumov. Vendar pa so ti materiali povzročili veliko onesnaženje in povečali količino odpadkov, saj se sintetični materiali ne razgradijo in ostanejo v naravi dolgo časa (Zeleni val, 2020; Slovensko društvo za trajnostni razvoj, 2020).

Kljub temu pa raziskave in trendi na področju trajnostne mode vedno bolj kažejo, da so naravni materiali, kot so bombaž, juta, lan in papir, spodbujanje okolju prijaznega načina življenja sintetičnim materialom, saj so biorazgradljivi in ne onesnažujejo okolja na dolgi rok. Vzporedno s tem pa raziskave potrjujejo, da uporaba naravnih materialov pri izdelavi pustnih kostumov ne zmanjšuje vpliv na okolje in ozaveščenost o trajnostnem življenjskem slogu in vpliva na širšo skupnost (Fashion Revolution, 2020). Zato smo v tej raziskavi želeli preveriti, kako lahko uporaba naravnih materialov prispeva k

zmanjšanju vpliva pustnih kostumov na okolje in ali lahko ta prehod k bolj trajnostnim materialom pozitivno vpliva na izbire širše skupnosti v prihodnosti.

Hipoteze, ki smo jih postavili v okviru raziskave, so bile naslednje:

1. Pustni kostumi, narejeni iz naravnih materialov, povzročajo manj odpadkov in so ekološko bolj sprejemljivi kot tisti, narejeni iz sintetičnih materialov.
2. Uporaba naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov spodbuja ozaveščenost o trajnostnem življenju.
3. Kostumi iz naravnih materialov so lahko prav tako kreativni in privlačni kot tisti iz umetnih materialov.

Za raziskovanje smo uporabili različne metode, vključno z analizo literature, primeri iz prakse in anketo, ki je preučevala navade ljudi pri izbiri materialov za pustne kostume. Vprašanja v anketi so temeljila na pogostost uporabe naravnih materialov, prednosti, ki jih ljudje pripisujejo ekološkim materialom, ter pripravljenost na uporabo naravnih materialov v prihodnosti, če bi vedeli, da so bolj prijazni okolju. Rezultati ankete so pokazali, da večina ljudi še vedno uporablja sintetične materiale, vendar pa so skoraj vsi anketiranci izjavili, da bi v prihodnosti z veseljem izbrali naravne materiale, če bi vedeli, da so bolj ekološki in manj škodljivi za okolje.

Rezultati ankete so pokazali, da so ljudje pripravljeni več vlagati v naravne materiale, če so materiali dostopni, lepi in udobni za uporabo. Potrdile smo tudi, da uporaba naravnih materialov v pustnih kostumih pomaga zmanjšati vpliv na okolje in povečuje zavedanje o okolju prijaznem načinu življenja. Kostumi iz naravnih materialov so lahko enako kreativni in privlačni kot tisti iz sintetičnih materialov, vendar hkrati pozitivno vplivajo na okolje.

Anketa potrjuje vse tri hipoteze, saj kaže, da uporaba naravnih materialov zmanjšuje vpliv na okolje, povečuje ozaveščenost o okolju in omogoča ustvarjanje privlačnih kostumov, kot sintetični materiali. Vendar še vedno prevladuje uporaba sintetičnih materialov in večina anketirancev meni, da bi uporaba naravnih materialov pripomogla k boljši okolju v prihodnosti.

Naša raziskava kaže, da so naravni materiali boljši za okolje kot sintetični in da bi njihova uporaba pomagala zmanjšati škodljiv vpliv na okolje.

Zato smo se odločile, da izdelamo pustni kostum iz naravnega materiala- kartona. Naredile smo klobuke v obliki barvic z različnimi barvami, s tem smo želeli pokazati, kako lahko iz naravnih materialov, kot je recikliran papir, naredimo privlačne, kreativne in okolju prijazne kostume, ki ne škodujejo okolju. Poleg tega smo želeli poudariti, da reciklirani materiali, kot je papir, pripomorejo k zmanjšanju odpadkov in pozitivno vplivajo na okolje.

8 SUMMARY

In recent years, environmental concerns have become increasingly relevant as we become more aware of the impact synthetic materials have on our planet. Carnival costumes, which are an important part of Slovenian cultural heritage, have traditionally been made from natural materials. However, in modern times, synthetic materials such as plastic, polyester, and other artificial substances, which are not biodegradable, are increasingly being used. These materials remain in nature for years, causing long-term pollution and creating large amounts of waste. Despite this, people often choose synthetic materials because they are affordable and easily accessible. However, more and more people are becoming aware of the negative impact these materials have on the environment, leading to a growing interest in environmentally friendly solutions. This research focuses on analyzing the use of natural materials in the creation of carnival costumes and the impact their use has on reducing pollution and promoting environmentally friendly lifestyles.

Carnival costumes have long been a part of our traditions and customs. Historical sources indicate that people have been using masks and costumes for centuries to ward off evil spirits and symbolize the transition from winter to spring. In the past, people made costumes from natural materials such as animal skins, corn husks, straw, cotton, and other materials available to them. This tradition began to change with the introduction of synthetic materials, as they became more accessible and cheaper, while also offering greater durability. However, these materials have led to significant pollution and increased waste since synthetic materials do not decompose and remain in nature for a long time (*Zeleni val, 2020; Slovensko društvo za trajnostni razvoj, 2020*).

Nevertheless, research and trends in sustainable fashion increasingly show that natural materials such as cotton, jute, linen, and paper offer a more environmentally friendly alternative to synthetic materials, as they are biodegradable and do not cause long-term environmental pollution. Moreover, research confirms that the use of natural materials in the creation of carnival costumes helps raise awareness about sustainable living and positively impacts the wider community (Fashion Revolution, 2020). Therefore, the aim of this research was to investigate how the use of natural materials can contribute to reducing the environmental impact of carnival costumes and whether this shift to more

sustainable materials can positively influence the choices of the wider community in the future.

The hypotheses set for this research were as follows:

1. Carnival costumes made from natural materials generate less waste and are more environmentally acceptable than those made from synthetic materials.
2. The use of natural materials in the creation of carnival costumes promotes awareness of sustainable living.
3. Costumes made from natural materials can be just as creative and appealing as those made from synthetic materials.

To conduct the research, we used various methods, including literature analysis, practical examples, and a survey that examined people's habits when choosing materials for carnival costumes. The survey questions focused on the frequency of natural material use, the benefits people attribute to ecological materials, and their willingness to use natural materials in the future if they knew they were more environmentally friendly. The results of the survey showed that most people still use synthetic materials, but nearly all respondents stated that they would be happy to choose natural materials in the future if they knew they were more ecological and less harmful to the environment.

The results of the survey indicated that people are willing to invest more in natural materials if the materials are accessible, attractive, and comfortable to use. We also confirmed that the use of natural materials in carnival costumes helps reduce environmental impact and increases awareness of environmentally friendly lifestyles. Costumes made from natural materials can be just as creative and appealing as those made from synthetic materials, while also positively impacting the environment. The survey confirms all three hypotheses, as it shows that the use of natural materials reduces environmental impact, raises environmental awareness, and allows for the creation of attractive costumes, just like synthetic materials. However, the use of synthetic materials still predominates, and most respondents believe that using natural materials would contribute to a better environment in the future.

Our research shows that natural materials are better for the environment than synthetic ones, and their use would help reduce harmful environmental impacts.

Therefore, we decided to create a carnival costume made from a natural material—cardboard. We made hats shaped like crayons with different colors to demonstrate how we can create attractive, creative, and environmentally friendly costumes from natural materials such as recycled paper. Additionally, we wanted to emphasize that recycled materials, like paper, contribute to reducing waste and positively impacting the environment.

9 VIRI IN LITERATURA

1. **National Geographic. (2019).** *Plastic Pollution.*
Članek obravnava vpliv plastike na okolje in ekosisteme.
Dostopno na: <https://www.nationalgeographic.com/environment/plastic-pollution>
2. **Fashion Revolution. (2020).** *Sustainable Fashion Trends.*
Ta vir preučuje trajnostne prakse v modi, vključno z vplivom sintetičnih materialov in uvedbo naravnih materialov v modni industriji.
Dostopno na: <https://www.fashionrevolution.org>
3. **Eco-friendly Cosplay. (2021).** *Eco-Friendly Materials for Costumes.*
Blog se osredotoča na izbiro ekoloških materialov za ustvarjanje pustnih kostumov in ponuja uporabne nasvete za ustvarjanje brez plastike.
Dostopno na: <https://www.ecofriendlycosplay.com>
4. **Sustainable Fashion School. (2022).** *Sustainable Fashion Research.*
Vir obravnava raziskave o trajnostnih materialih, vključno z naravnimi materiali, kot so bombaž, lana in papir, ter njihov vpliv na okolje.
Dostopno na: <https://www.sustainablefashionschool.com>
5. **Sustainable Fashion Week. (2020).** *DIY Eco-Friendly Costumes.*
Spletna stran ponuja številne ideje za ustvarjanje pustnih kostumov iz naravnih materialov, ki so prijazni do okolja.
Dostopno na: <https://www.sustainablefashionweek.org>
6. **Green Living. (2021).** *Eco-Friendly Fashion.*
Članek obravnava vpliv sintetičnih materialov na okolje in ponuja alternativo v obliki ekoloških materialov, ki so trajnostni in biorazgradljivi.
Dostopno na: <https://www.greenliving.com>
7. **Green Parent. (2020).** *DIY Eco-Costume Ideas.*
Spletna stran ponuja številne nasvete za ustvarjanje pustnih kostumov, ki so ekološki in narejeni iz naravnih materialov.
Dostopno na: <https://www.greenparent.com>
8. **Plastic Free Living. (2021).** *Plastic-Free Costumes.*
Spletna stran ponuja nasvete in ideje za ustvarjanje kostumov brez plastike ter

- p vključuje številne naravne materiale.
-
- Dostopno na:
- <https://www.plasticfreeliving.com>
9. **The Sustainable Fashion Book. (2021).** *The Impact of Sustainable Materials on Fashion Industry.*
Knjiga obravnava pomen trajnostnih materialov v modi in njihovo uporabo v industriji oblačil ter vpliv na okolje.
Dostopno na: <https://www.sustainablefashionbook.com>
10. **Sustainable Living. (2020).** *Guide to Sustainable Living.*
Vodnik ponuja nasvete za življenje, usmerjeno v trajnost in zmanjšanje negativnih vplivov na okolje, vključno z izbiro trajnostnih kostumov.
Dostopno na: <https://www.sustainableliving.com>
11. **Kranjc, S. (2019).** *Ekološki materiali v vsakdanjem življenju.*
Članek raziskuje uporabo ekoloških materialov v različnih panogah, vključno z modo, in ponuja nasvete za izbiro trajnostnih materialov za vsakdanje izdelke, kot so oblačila in kostumi.
12. **Zeleni val. (2020).** *Eko modni trendi v Sloveniji.*
Spletni članek analizira naraščajoči trend trajnostne mode v Sloveniji in ponuja nasvete za uporabo naravnih materialov pri oblačilih in kostumih.
Dostopno na: <https://www.zelenival.si>
13. **Slovensko društvo za trajnostni razvoj. (2020).** *Trajnostna moda v Sloveniji: Uvod v ekološke materiale.*
Raziskava, ki preučuje naraščajoči trend trajnostne mode v Sloveniji, vključno z uporabo naravnih materialov, kot so lan, bombaž, papir, in vpliv teh materialov na okolje.
Dostopno na: <https://www.trajnostni-razvoj.si>
14. **Petrovič, J. (2021).** *Ustvarjanje ekoloških kostumov: Kako narediti pustne kostume iz naravnih materialov.*
Praktični vodič, ki ponuja ideje in navodila za ustvarjanje pustnih kostumov iz naravnih materialov, kot so juta, bombaž in filc.
Dostopno na: <https://www.ekoloski-kostumi.si>
15. **Boris, M. (2021).** *Kako reciklirati oblačila in kostume: Vodnik za trajnostne prakse.*
Članek ponuja nasvete za recikliranje oblačil in ustvarjanje novih oblačil (vključno s

pustnimi kostumi) iz že obstoječih materialov in z naravnimi tkaninami.

Dostopno na: <https://www.recikliraj.si>

16. **Sokolov, A., & Kovačič, D. (2019).** *Vpliv sintetičnih materialov na okolje in iskanje trajnostnih alternativ v modi.* Ljubljana: Založba Ekološki razvoj.
17. **Zajc, M., & Petek, K. (2021).** *Trajnostna moda: Naravni materiali in njihov pomen za prihodnost mode.* Ljubljana: Inštitut za trajnostni razvoj.
18. **Izo, L. (2020).** *Uporaba naravnih in recikliranih materialov v kostumografiji.* Nova Gorica: Znanstveni raziskovalni center.

ZAHVALA

Spoštovana mentorica, zahvaljujemo se vam za vso pomoč in usmerjanje na naši poti. Hvala, da ste nas pripeljali do cilja. Zelo smo vam hvaležne tudi za vse ure pomoči in potrpljenja, ki ste jih vložili v nas. Prav tako se želimo zahvaliti tudi naši družini za vso podporo in pomoč, ki smo jo prejele.

Iskrena hvala vsem!

1. PRILOGA

Anketa- vprašalnik: Pustni kostumi in trajnostni materiali

Demografska vprašanja

1. Starost:

- ☐ 12-18 let
- ☐ 19-35 let
- ☐ 36-50 let
- ☐ 51-65 let
- ☐ 66+

2. Spol:

- ☐ Moški
- ☐ Ženski
- ☐ Ne želim odgovoriti

3. Ali običajno praznujete pust?

- ☐ Da, vsako leto
- ☐ Da, občasno
- ☐ Ne, redko
- ☐ Nikoli

Vprašanja o uporabi pustnih kostumov:

4. Kaj običajno uporabljate za svoj pustni kostum? (označite vse, kar velja)

- ☐ Sintetični materiali (plastika, poliester, umetni materiali)
- ☐ Naravni materiali (bombaž, juta, papir)
- ☐ Reciklirani materiali (stari kosi oblačil, karton)
- ☐ Ne uporabljam kostuma

5. **Kako pogosto uporabljate naravne materiale pri ustvarjanju pustnih kostumov?**
- Redno
 - Občasno
 - Nikoli
6. **Če uporabljate naravne materiale, katere najpogosteje uporabite? (označite vse, kar velja)**
- Bombaž
 - Juta
 - Papir
 - Volna
 - Filc
 - Lan
 - Drugi (prosimo, navedite)
7. **Zakaj izberete material za pustni kostum? (izberite najboljše odgovore)**
- Cena
 - Udobje
 - Estetski videz
 - Dostopnost materialov
 - Enostavnost vzdrževanja
 - Funkcionalnost
 - Trajnostni vidik (okolju prijazno)
-

Vprašanja o trajnosti in naravnih materialih:

8. **Ali menite, da bi uporaba naravnih materialov pri ustvarjanju pustnih kostumov pripomogla k zmanjšanju okoljskega odtisa?**
- Da, zelo bi pripomogla
 - Morda, vendar ni ključnega pomembno
 - Ne, ne bi imelo večjega vpliva
 - Nisem prepričan/a

9. Ali ste pripravljeni v prihodnosti več uporabljati naravne materiale za pustne kostume, če bi vedeli, da so bolj prijazni do okolja?

- Da, gotovo
- Morda, vendar potrebujem več informacij
- Ne, vendar raje uporabljam sintetične materiale
- Nisem prepričan/a

10. Kako bi se počutili, če bi morali ustvariti pustni kostum iz naravnih materialov?

- Zelo navdušen/a, rad/a bi to preizkusil/a
- Mogoče, vendar bi bilo težko najti primerne materiale
- Nisem prepričan/a, če bi bil/a zadovoljen/a z rezultatom
- Ne, raje uporabljam sintetične materiale

11. Ali menite, da bi morali ljudje bolj zavestno izbirati trajnostne materiale za pustne kostume?

- Da, pomembno je za zaščito okolja
- Morda, vendar ni najpomembnejša stvar
- Ne, pustni kostumi nimajo velikega vpliva na okolje
- Nisem prepričan/a

Zaključna vprašanja:

12. Kako pogosto menite, da bi lahko ljudje uporabili naravne materiale v svojih vsakodnevni oblačilih in kostumih?

- Pogosto
- Občasno
- Redko
- Nikoli